

Л.І. Безгінова, канд. екон. наук, доц. (ХДУХТ, Харків)

ОСОБЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ РОЗВИТКУ

Дистанційна освіта є освітою, яка повністю або частково здійснюється за допомогою комп'ютерів і телекомунікаційних технологічних засобів. Процес навчання відбувається у віддаленому режимі, без обов'язкової присутності студента в університеті. Дистанційна освіта передбачає самостійне оволодіння матеріалом, що не виключає підтримку і контроль з боку викладачів.

Дистанційна освіта є досить популярною і поширеною в світі. Навчання із застосуванням дистанційних освітніх технологій виникло в XVIII ст., коли в Європі з'явився регулярний і доступний поштовий зв'язок. Перший університет дистанційної освіти був відкритий у 1969 р. у Великобританії – Відкритий Університет Великобританії. Найбільш популярними за кордоном в цей час є такі навчальні заклади з дистанційним навчанням, як: University of South Africa; Національний технологічний університет (США); Відкритий університет Хаген (Німеччина); Іспанський національний університет дистанційного навчання; Австралійська територіальна інформаційна мережа; Відкрита школа бізнесу Британського відкритого університету.

В Україні кількість університетів, що надають можливість дистанційної освіти до останнього часу була не значна. Однак нові реалії, пов'язані з карантинними обмеженнями внаслідок пандемії коронавірусної інфекції COVID-19, вимагають використання наявного досвіду і напрацювань провідних країн у цій сфері. Це дасть нові можливості для безперервного навчання і отримання актуальних знань, підвищить доступність та ефективність вищої освіти в Україні.

Дистанційне навчання пропонує абітурієнтам, як правило, освітні програми різних рівнів: від коледжу до аспірантури з безліччю курсів, від простих пізнавальних до МВА. Найбільш затребуваними є дистанційні програми бакалаврату та курси підвищення кваліфікації, що дозволяють вчитися без відриву від роботи.

Перевагами дистанційної освіти є: зручність – відсутність необхідності відвідування закладу вищої освіти; гнучкість – навчання, орієнтоване на студента, що дозволяє самостійно встановлювати ритм, швидкість і зміст навчання; асинхронність – викладач і студент

можуть реалізовувати технологію навчання за зручним для кожного розкладом і в зручному темпі; далекодія – відстань від місця знаходження студента до освітньої установи не є перешкодою для ефективного освітнього процесу; паралельність – навчання може проводитися одночасно з основною професійною діяльністю; ефективність – якщо студент налаштований вчитися, то навчальний процес буде більш результативним, ніж при аудиторному навчанні.

Взаємодія з викладачами в системі дистанційного навчання може відбуватися декількома методами:

1) через чат, що передбачає одночасне підключення групи студентів і участь їх в обговоренні певної теми;

2) через форум (у письмовому форматі або інтерактивний). Ця форма взаємодії підходить для багатьох видів занять (конференції, практикуми, семінари та ін.) і являє собою ряд послідовних записів, до обговорення яких можна підключитися в будь-який момент;

3) у режимі відеоконференції та вебінару, що дозволяє як бути присутнім онлайн і брати участь у процесі, так і бачити інформацію в запису. Відмінність вебінару від відеоконференції полягає в необов'язковості відеозв'язку, це може бути голосовий чат, наприклад коментування презентації або інша взаємодія з медіаматеріалами.

За умов дистанційного навчання навчальні матеріали, як правило, висилаються поштою безкоштовно і можуть включати в себе: спеціально написані підручники, книги; аудіо матеріали і різне програмне забезпечення; обладнання для деяких практичних занять. Також для студентів доступні різні інтернет-матеріали, у тому числі інтернет-бібліотека.

Для завершення курсу студент повинен виконати завдання, які будуть оцінюватися викладачем. Існує два види оцінок: 1) оцінки протягом курсу, для отримання яких необхідно відповідати на питання викладача, виконувати невеликі письмові роботи або інтерактивні завдання; 2) оцінки за іспит чи дослідницьку роботу. Іспит може проводитися в письмовій або усній формах (у порядку відеоконференції). У разі письмового іспиту студентові надсилається зразок екзаменаційного білету для ознайомлення із зовнішнім виглядом і матеріалами курсу, за якими буде проходити іспит.

У цілому, самостійне навчання, що лежить в основі дистанційної освіти, передбачає високий рівень самоорганізації та самомотивації, самостійної організації студентами часу і регулювання навантаження, інтенсивності навчання. Це є необхідними навичками для успішної професійної діяльності студента в подальшому як фахівця з менеджменту, так і керівника.